

Jaarcijfers 2018

Focus op kwaliteit en een solide prestatie

Royal Schiphol Group publiceert vandaag, 15 februari 2019, haar resultaten over 2018. Het nettoresultaat is met 278 miljoen euro (2017: 280 miljoen euro) 0,4% lager dan in 2017. De netto-omzet stijgt met 3,5% naar 1.509 miljoen euro. De lichte afname van het nettoresultaat is met name toe te schrijven aan hogere bedrijfslasten om bij de stijgende passagiersaantallen ons gewenste kwaliteitsniveau te handhaven, alsmede aan digitalisering en kosten in verband met grootschalige investeringsprojecten.

Dick Benschop, President-directeur & Chief Executive Officer van Royal Schiphol Group: 'In 2018 heeft Schiphol een solide prestatie geleverd met een recordaantal passagiers, een verbeterde punctualiteit en een degelijk financieel resultaat. Schiphol is de op een na best verbonden hub ter wereld. Voor een klein land als Nederland is dat een enorme prestatie, die we samen met onze airlines hebben bereikt, en een te koesteren positie. Deze positie willen we behouden door een veilige, gematigde en gecontroleerde toename van het aantal vliegtuigbewegingen, terwijl de geluidsbelasting zal afnemen. Met onze nieuwe tarieven stimuleren we de inzet van schonere en stillere vliegtuigen.

We hebben de ambitie om 's werelds meest duurzame luchthaven te worden. De toekomstige ontwikkeling van Schiphol staat in het teken van kwaliteit van leefomgeving, de kwaliteit van ons netwerk en de kwaliteit van onze service. Om comfortabele en efficiënte processen voor reizigers en luchtvaartmaatschappijen te leveren, blijven we investeren in extra ruimte, innovaties en bereikbaarheid.'

Belangrijkste ontwikkelingen

- In 2018 is het Integral Safety Management System (ISMS) van start gegaan en is een roadmap met maatregelen ontwikkeld en gepubliceerd.
- Het aantal passagiers op Amsterdam Airport Schiphol stijgt met 3,7% naar 71,1 miljoen. Schiphol heeft met 499.444 vliegtuigbewegingen de jaarlijkse limiet van 500.000 voor de periode tot en met 2020 inmiddels bereikt. Vracht laat een daling zien in volume met 2,5% tot 1,7 miljoen ton.
- De concessie-inkomsten zijn met 3,1% gestegen, ondanks de afname van de gemiddelde retailbesteding per passagier op Amsterdam Airport Schiphol tot 13,13 euro (-1,6%). De gemiddelde horecabesteding per vertrekkende passagier stijgt met 2,7% naar 4,81 euro.
- De positieve marktontwikkelingen en de hoge bezettingsgraad van ons commercieel vastgoed resulteren in aanzienlijke ongerealiseerde waardeveranderingen, waardoor de resultaten uit vastgoedbeleggingen stijgen naar 107 miljoen euro (2017: 42 miljoen euro).
- Ook op de regionale luchthavens is sprake van een significante stijging van passagiersaantallen en omzet.
- De internationale activiteiten leveren een belangrijke bijdrage, voornamelijk dankzij onze deelnemingen in Groupe ADP en Brisbane Airport Corporation. Het resultaat uit internationale activiteiten stijgt van 97 miljoen euro in 2017 naar 102 miljoen euro in 2018, en staat daarmee voor 37% van het nettoresultaat van de groep.
- Het OV-netwerk van Connexxion dat Schiphol met de omliggende regio verbindt, is in maart uitgebreid met 100 elektrische bussen, waarmee de grootste emissievrije busvloot van Europa tot stand komt.
- De Nederlandse luchtvaartsector presenteert in oktober zijn actieplan 'Slim en Duurzaam' aan het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.
- Er is in totaal voor 581 miljoen euro geïnvesteerd; een stijging van 18,5% vergeleken met 2017 (490 miljoen euro).
- Het voorgestelde dividend aan aandeelhouders bedraagt 117 miljoen euro (2017: 150 miljoen euro).

Kerncijfers

EUR miljoen tenzij anders vermeld	2018	2017	%
Resultaten			
Netto-omzet	1.509	1.458	3,5
Overige resultaten uit vastgoed	107	42	151,8
Overige opbrengsten	-	38	-100,0
Bedrijfslasten (excl. afschrijvingen en bijzondere waardeveranderingen)	981	916	7,2
EBITDA¹	635	622	2,1
Afschrijvingen, amortisatie en bijzondere waardeveranderingen	267	264	1,1
Exploitatieresultaat	368	359	2,6
Financiële baten en lasten	-90	-86	5,3
Resultaat geassocieerde deelnemingen	97	73	33,9
Resultaat voor belastingen	375	346	8,5
Winstbelasting	-90	-60	49,3
Resultaat	285	286	-0,1
Resultaat toekomstend aan aandeelhouders	278	280	-0,4
Eigen vermogen	4.117	3.978	3,5
Investeringen in vaste activa	581	490	18,5
Kasstroom uit operationele activiteiten	526	457	15,1
Voorgesteld dividend	117	150	-21,9
Kernratio's			
Rendement gemiddeld eigen vermogen (ROE) ²	7,0%	7,2%	
Leverage ³	38,9%	35,2%	
FFO/totale schuld ⁴	18,7%	21,6%	
FFO interest dekkingsratio ⁵	6,6	6,9	
Winst per aandeel (in EUR 1) ⁶	1.496	1.503	
Dividend per aandeel (in EUR 1)	631	807	
Bedrijfsomvang (in aantallen)			
Vliegtuigbewegingen handelsverkeer ⁷	553.735	547.604	
Passagiersbewegingen (x 1.000) ⁷	79.181	75.902	
Vracht (x 1.000 ton) ⁷	1.716	1.761	
Personeelsbestand op basis van gemiddeld aantal FTE's ⁷	2.324	2.180	

1) EBITDA: Exploitatieresultaat voor afschrijvingen en bijzondere waardeveranderingen

2) Netto resultaat (toekomstend aan aandeelhouders) / Gemiddeld eigen vermogen

3) Boekwaarde rentedragende schulden / (Eigen vermogen plus boekwaarde rentedragende schulden)

4) Funds From Operations (operationele kasstroom gecorrigeerd voor werkkapitaal) / Boekwaarde rentedragende schulden

5) Funds From Operations plus bruto rentelasten / bruto rentelasten

6) Op basis van het netto resultaat (toekomstend aan aandeelhouders)

7) Betreft Schiphol Group: Amsterdam Airport Schiphol, Rotterdam The Hague Airport en Eindhoven Airport

Netto-omzet

De netto-omzet is toegenomen met 51 miljoen euro (3,5%), van 1.458 miljoen euro in 2017 tot 1.509 miljoen euro in 2018. De hogere netto-omzet, voornamelijk uit havengelden, concessie-inkomsten en verhuringen, wordt deels gecompenseerd door het verlies van omzet uit hotelactiviteiten vanwege de verkoop van het Hilton-hotel in december 2017.

EUR miljoen	2018	2017	%
Havengelden	890	832	7,0
Concessies	212	206	3,1
Verhuringen	168	160	5,1
Autoparkeergelden	125	123	1,0
Reclame	19	18	4,0
Diensten en werkzaamheden derden	23	23	-2,7
Hotelactiviteiten	4	33	-88,8
Overige	69	62	10,1
Netto-omzet	1.509	1.458	3,5

De omzet uit havengelden is afkomstig van Amsterdam Airport Schiphol, Eindhoven Airport en Rotterdam The Hague Airport. De omzet uit havengelden van Amsterdam Airport Schiphol is in 2018 met 6,8% gestegen, naar 821 miljoen euro. Dit is toe te schrijven aan de stijging van de havengeldtarieven per 1 april 2018 (+5,4%) en een groei van 3,7% in het aantal passagiers ten opzichte van 2017. Conform de Wet luchtvaart is Schiphol verplicht meer- of minderopbrengsten te verrekenen met de sector. In dit verband zal een bedrag van circa 2 miljoen euro positief of negatief worden verrekend in de havengeldtarieven over de periode 2020-2022. Het aantal vliegtuigbewegingen is gestegen van 496.748 in 2017 naar 499.444 in 2018. Dit betekent dat de toegestane limiet van 500.000 is bereikt. Vracht laat een daling zien in volume met 2,5% tot 1,7 miljoen ton.

De positieve ontwikkeling van het aantal passagiers op Eindhoven Airport heeft zich in 2018 voortgezet, met een toename van 9,4% tot 6,2 miljoen passagiers. Het aantal vliegtuigbewegingen in Eindhoven is met 6,0% toegenomen tot 38.642. De toename van het aantal passagiers en van het aantal vliegtuigbewegingen zorgt voor een gecombineerd effect van +8,9% op de omzet uit havengelden op Eindhoven Airport, die tot 41,3 miljoen euro is gestegen.

Het aantal passagiers op Rotterdam The Hague Airport groeit met 12,2% naar 1,9 miljoen, en het aantal vliegtuigbewegingen met 8,8% naar 15.649. Dankzij deze positieve ontwikkelingen is de omzet uit havengelden op Rotterdam The Hague Airport met 10,3% gestegen, naar 26,8 miljoen euro.

De totale omzet uit concessies is in 2018 gestegen met 3,1% naar 212 miljoen euro, vooral door de groei van het aantal passagiers op Amsterdam Airport Schiphol en de regionale luchthavens. De gemiddelde retailbesteding per vertrekkende passagier op Amsterdam Airport Schiphol is gedaald met 1,6% van 13,35 euro in 2017 naar 13,13 euro in 2018. De gemiddelde horecabesteding per vertrekkende passagier is daarentegen met 2,7% procent gestegen, van 4,68 euro naar 4,81 euro.

De totale omzet uit verhuringen stijgt met 5,1% naar 168 miljoen euro. Deze stijging is vooral te danken aan een positieve ontwikkeling in de verhuur van kantoorgebouwen op Schiphol-Centrum. In 2018 bedraagt de bezettingsgraad van het commercieel vastgoed 91,7% (2017: 89,6%).

De totale omzet parkeren stijgt met 1,0% naar 125 miljoen euro in 2018. Deze omzet vertoont op Amsterdam Airport Schiphol een lichte daling van 1,2 miljoen euro, ondanks de gestegen bezettingsgraad van het vastgoed en de toename van het aantal passagiers. Deze daling is vooral toe te schrijven aan de verminderde parkeercapaciteit op Schiphol-Centrum als gevolg van de sloop van een grote parkeervoorziening om ruimte te maken voor de bouw van de nieuwe pier en terminal. Dankzij de groei van het aantal passagiers op Eindhoven Airport en Rotterdam The Hague Airport is de omzet uit parkeeractiviteiten buiten Amsterdam Airport Schiphol met 2,1 miljoen euro gestegen.

De omzet uit hotelactiviteiten is gedaald ten opzichte van 2017, na de verkoop van het Hilton-hotel eind 2017.

Overige resultaten uit vastgoed

De overige resultaten uit vastgoed (voornamelijk ongerealiseerde waardeveranderingen) bedragen 107 miljoen euro (2017: 42 miljoen euro). De aanzienlijke waardestijging van onze vastgoedbeleggingen sinds 2015 is toe te schrijven aan de aanhoudend positieve marktontwikkelingen en stijgende bezettingsgraad, met name in de kantoren op Schiphol-Centrum.

In 2017 omvatte de omzet uit vastgoed een verlies van 42 miljoen euro op de waarde van twee vrachtgebouwen. Deze gebouwen verliezen in de toekomst hun rechtstreekse toegang tot het platform, omdat het platform zal worden gebruikt voor het creëren van extra capaciteit in vliegtuigopstelplaatsen. Gecorrigeerd voor het waardeverlies bedroeg de waardeverandering in vastgoed in 2017 84 miljoen euro.

Overige opbrengsten

In 2017 is onder deze post het eenmalig resultaat van 26 miljoen euro verantwoord uit hoofde van de verkoop van het Hilton-hotel, alsmede de waardering van de performance shares in de deelneming Brisbane Airport Corporation Holdings (BACH) van 12 miljoen euro.

Bedrijfslasten

Het totaal aan bedrijfslasten is met 69 miljoen euro (5,8%) gestegen, van 1.179 miljoen euro naar 1.248 miljoen euro. Gecorrigeerd voor de verkoop van het Hilton-hotel in december 2017, waardoor de kosten van hotelactiviteiten met 23 miljoen euro zijn afgenomen, bedraagt de toename van de bedrijfslasten 92 miljoen euro. Deze toename is met name een gevolg van de aanhoudende groei van het aantal passagiers, waarbij de bestaande infrastructuur op volle capaciteit wordt ingezet. Er worden relatief kostbare operationele maatregelen getroffen om de kwaliteit en veiligheid van de operatie te waarborgen. Onderdeel van die operationele maatregelen is de inzet van extra floormanagement, beveiligers en andere medewerkers. Ook de kosten van onderhoud, schoonmaak en nutsvoorzieningen zijn gestegen om intensief gebruikte activa optimaal beschikbaar te houden. Digitalisering zorgde voor een stijging van kosten in IT.

EUR miljoen	2018	2017	%
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	546	509	7,3
Afschrijvingen, amortisatie en bijzondere waardeveranderingen	267	264	1,1
Personeelsbeloningen	229	213	7,8
Beveiligingsactiviteiten	205	193	6,4
Overige bedrijfskosten	1	2	-26,8
Bedrijfslasten	1.248	1.179	5,8

Afschrijvingen, amortisatie en bijzondere waardeveranderingen zijn in 2018 met 3 miljoen euro toegenomen tot 267 miljoen euro. De aanzienlijke stijging in investeringsuitgaven zette zich in 2018 voort. De meeste grote, nieuwe activa die voor extra capaciteit zullen zorgen, worden pas in de loop van de komende jaren in gebruik genomen. Projectgebonden kosten (verantwoord onder kosten uitbesteed werk en andere externe kosten) zijn gestegen van 15 miljoen euro in 2017 naar 19 miljoen euro in 2018.

De personeelsbeloningen zijn met 16 miljoen euro gestegen als gevolg van een toename van het aantal medewerkers met 6,7%, kosten voor het herstructureren van verscheidene afdelingen, een stijging van de pensioenpremies (met 1,4% ten opzichte van 2017, tot 22,9%) en de stijging van het CAO-loon (met 2,5% per 1 april 2018).

Exploitatieresultaat

Het exploitatieresultaat is met 9 miljoen euro gestegen, van 359 miljoen euro in 2017 naar 368 miljoen euro in 2018. Het exploitatieresultaat werd in 2018 positief beïnvloed door de hogere overige resultaten uit vastgoed (voornamelijk ongerealiseerde waardeveranderingen: 107 miljoen euro in 2018 vergeleken met 42 miljoen euro in 2017). In 2017 omvatte het exploitatieresultaat eenmalige overige opbrengsten van 38 miljoen euro (op de verkoop van het Hilton-hotel en de waardering van de performance shares in BACH), alsmede de exploitatieresultaten van het Hilton-hotel van 6 miljoen euro. Gecorrigeerd voor deze posten is het exploitatieresultaat in 2018 met 11 miljoen euro afgenomen, tot 261 miljoen (2017: 272 miljoen euro).

Het exploitatieresultaat van Aviation staat onveranderd op 39 miljoen euro negatief. Tegenover een omzetstijging van 57 miljoen euro (vooral toe te schrijven aan de stijging van de havengelden per 1 april 2018 en de toename van het aantal passagiers) staan hogere kosten. Deze worden met name veroorzaakt door operationele maatregelen die nodig zijn om binnen de capaciteitsbeperkingen (kosten van beveiliging, personeel en uitbestede activiteiten) de groei van het aantal passagiers en de ontwikkeling van de vloot te faciliteren, maar ook door digitalisering (IT-kosten), projecten en herstructurering.

Het exploitatieresultaat van Consumer Products & Services daalt in 2018 met 7 miljoen euro. De afname van de omzet uit autoparkeren op Amsterdam Airport Schiphol - een gevolg van de sloop van P2 in het laatste kwartaal van 2017 - wordt gecompenseerd door een stijging van de omzet uit commerciële dienstverlening, verhuur van reclameobjecten, autoverhuur en Premium Services. De operationele kosten stijgen met name als gevolg van de hogere kosten voor nieuwe parkeerproducten (P6 Valet, P4 Basic Parking) en voor personeelsbeloningen en afschrijvingen.

EUR miljoen	2018	2017	%
Aviation	-39	-39	0,7
Consumer Products & Services	209	216	-3,2
Real Estate	172	138	24,6
Alliances & Participations	26	43	-40,5
Exploitatieresultaat	368	359	2,6

Het exploitatieresultaat van Real Estate stijgt met 34 miljoen euro (24,6%). Gecorrigeerd voor overige resultaten uit vastgoed (voornamelijk ongerealiseerde waardeveranderingen) en inkomsten uit de exploitatie en verkoop van het Hilton-hotel in 2017 is het exploitatieresultaat van Real Estate in 2018 gestegen met 4 miljoen euro, dankzij de hogere omzet uit verhuringen. Die hogere huurinkomsten kunnen vooral worden toegeschreven aan een hogere bezettingsgraad van de bestaande gebouwen, en aan nieuw uitgegeven erfpachtcontracten voor grond.

In 2017 omvatte het exploitatieresultaat van Alliances & Participations een eenmalig resultaat van 12 miljoen euro uit de waardering van performance shares in Brisbane Airport Corporation Holdings. Gecorrigeerd voor dat eenmalige resultaat en voor de hogere overige resultaten uit vastgoed van 2 miljoen euro, is het aan Alliances & Participations toe te schrijven exploitatieresultaat in 2018 met 8 miljoen euro afgenomen. Dit is grotendeels een gevolg van het feit dat het hogere exploitatieresultaat voor Eindhoven Airport N.V. ruimschoots teniet wordt gedaan door het lagere exploitatieresultaat uit overige activiteiten en de hogere toegerekende kosten.

Financiële baten en lasten

Het negatieve saldo van financiële baten en lasten is in 2018 met 4 miljoen euro toegenomen tot 90 miljoen euro. Deze toename is voornamelijk het gevolg van een verlies van 9 miljoen euro na herberekening van de financial lease-verplichting voor kantoorgebouw The Base. Die herberekening vloeide voort uit de keuze in 2018 voor contractuele vervroegde aflossing in 2019. Door die vervroegde aflossing is boeterente verschuldigd, die wordt verantwoord als een last in 2018. Dit verlies wordt deels gecompenseerd door een toename van de activering van bouwrente van 3 miljoen euro.

Resultaat geassocieerde deelnemingen

Het resultaat geassocieerde deelnemingen is gestegen van 73 miljoen euro naar 97 miljoen euro. De resultaten van de twee grootste deelnemingen van Schiphol, te weten Groupe ADP en BACH, zijn beide aanzienlijk verbeterd, met respectievelijk 15 miljoen euro en 4 miljoen euro. Daarnaast heeft Schiphol Logistic Park C.V. in 2018 grond uitgegeven in erfpacht, wat nog eens 6 miljoen euro bijdraagt aan het resultaat geassocieerde deelnemingen.

Winstbelasting

De winstbelasting bedraagt 90 miljoen euro in 2018, tegenover 60 miljoen euro in 2017. Het effectieve belastingtarief in 2018 is 24,0% en ligt daarmee 6,6 procentpunt hoger dan in 2017 (17,4%). Het hogere effectieve belastingtarief in 2018 wordt veroorzaakt door de eenmalige belastinglast die voortvloeit uit de stapsgewijze verlaging van het nominale belastingtarief van 25% in 2019 tot 20,5% in 2021. Die verlaging maakt deel uit van het Belastingplan 2019 en de bijbehorende wetgeving, die in december 2018 door de Eerste en Tweede Kamer is goedgekeurd. De verlaging van het nominale belastingtarief heeft geleid tot een herwaardering van latente belastingvorderingen en -verplichtingen en daarmee tot een eenmalige belastinglast van 17 miljoen euro (vergeleken met een eenmalige belastingbate van 5 miljoen euro in 2017 als

gevolg van een wijziging van het belastingtarief). Net als in voorgaande jaren leidt toepassing van de deelnemingsvrijstelling op het resultaat van deelnemingen tot een lager effectief belastingtarief.

Nettoresultaat

Als gevolg van de bovengenoemde ontwikkelingen daalt het nettoresultaat in 2018 met 2 miljoen euro tot 278 miljoen euro (2017: 280 miljoen euro). Het rendement op het eigen vermogen (ROE) is in 2018 uitgekomen op 7,0% (2017: 7,2%).

Gecorrigeerd voor de resultaten uit vastgoed en verschillende andere eenmalige resultaten in 2017 en 2018 is het nettoresultaat met 3,3% gestegen, bij een daling van het exploitatieresultaat (11 miljoen euro) en een groter aandeel in het resultaat deelnemingen (14 miljoen euro).

Ontwikkeling van het geconsolideerd overzicht financiële positie

Het balanstotaal van Schiphol Group is met 10,5% toegenomen tot 7.354 miljoen euro (2017: 6.655 miljoen euro). Het eigen vermogen is met 139 miljoen euro gestegen naar 4.117 miljoen euro, met name door de toevoeging van het nettoresultaat over 2018 van 278 miljoen euro, na uitkering van 150 miljoen euro dividend over 2017.

Vaste activa zijn met 453 miljoen gestegen. Dit betreft vooral activa in aanbouw of ontwikkeling (282 miljoen euro als gevolg van hoge investeringen), vastgoedbeleggingen (139 miljoen euro als gevolg van een toename van de reële waarde) en deelnemingen (36 miljoen euro als gevolg van het hoge aandeel in resultaat deelnemingen minus ontvangen dividend). Dit wordt deels gecompenseerd door een afname in de netto latente belastingvorderingen als gevolg van de hogere latente belastingverplichtingen (in verband met de sterke waardevermindering van de vastgoedbeleggingen) en lagere latente belastingvorderingen (in verband met de daling van het belastingtarief van 25% tot (uiteindelijk) 20,5% in 2021).

Vlottende activa zijn met 246 miljoen euro gestegen, grotendeels als gevolg van deposito's voor een totaalbedrag van 455 miljoen euro, vergeleken met 290 miljoen euro in 2017. Het hogere saldo is het resultaat van 500 miljoen euro aan groene obligaties die Schiphol Group in november 2018 heeft uitgegeven. De deposito's worden deels verantwoord onder handels- en overige vorderingen en deels onder liquide middelen, afhankelijk van de initiële looptijd.

Daarnaast is de uitgifte van groene obligaties ter waarde van 500 miljoen euro de belangrijkste oorzaak van de stijging van vaste en vlottende activa met 569 miljoen euro. Door de in 2018 gemaakte keuze voor contractuele vervroegde aflossing in 2019 is de financial lease-verplichting voor kantoorgebouw The Base van vaste naar vlottende activa overgeheveld.

Ontwikkeling van de kasstromen

De kasstroom uit operationele activiteiten is met 69 miljoen euro gestegen naar 526 miljoen euro, als gevolg van de ontwikkeling van het werkkapitaal (35 miljoen euro positief in 2018 vergeleken met 9 miljoen euro negatief in 2017) en de op de BACH redeemable preference shares ontvangen rente van 23 miljoen euro.

De kasstroom uit investeringsactiviteiten werd in 2017 positief beïnvloed door de verkoop van het Hilton-hotel voor 144 miljoen euro. Gecorrigeerd voor deze eenmalige inkomstenpost bedroeg de kasstroom uit investeringsactiviteiten in 2017 626 miljoen euro negatief, vergeleken met 620 miljoen euro negatief in 2018. Deze toename van 6 miljoen euro in 2018 komt voornamelijk voort uit 118 miljoen euro aan extra investeringen in vaste activa en lagere beleggingen in deposito's van 115 miljoen euro.

Het saldo van de kasstroom uit operationele en investeringsactiviteiten – de vrije kasstroom – bedraagt 94 miljoen euro negatief in 2018 tegen 25 miljoen euro negatief in 2017. De kasstroom uit financieringsactiviteiten is 311 miljoen euro positief (2017: 55 miljoen euro negatief), vooral ten gevolge van 440 miljoen euro netto nieuwe financiering (saldo van aflossing en opgenomen leningen) en uitkering van dividend voor een totaalbedrag van 150 miljoen euro. De nettokasstroom bedraagt 217 miljoen euro positief in 2018 (2017: 80 miljoen euro negatief). Het saldo aan liquide middelen is hierdoor toegenomen van 170 miljoen euro eind 2017 naar 387 miljoen euro eind 2018.

Investeringsactiviteiten

In 2018 heeft Schiphol 581 miljoen euro geïnvesteerd in vaste activa, 18,5% meer dan in 2017 (490 miljoen euro).

Financiering

Het totale bedrag aan uitstaande leningen en leaseverplichtingen is in 2018 gestegen met 463 miljoen euro naar 2.622 miljoen euro. Deze toename is met name een gevolg van de 500 miljoen euro aan groene obligaties die Schiphol Group in 2018 heeft uitgegeven als investering in de duurzaamheid van haar luchthavens. Deze senior unsecured bonds kennen een looptijd tot 5 november 2030 en een jaarlijkse coupon van 1,5%.

Schiphol Group heeft een Euro Medium Term Note (EMTN)-programma, waaronder momenteel tot een maximum van 3 miljard euro aan obligaties kunnen worden uitgegeven, met een uitstaand bedrag van 1.839 miljoen euro per 31 december 2018. Daarnaast heeft Schiphol Group een Euro-Commercial Paper (ECP)-programma met een limiet van 750 miljoen euro, waaronder 400 miljoen euro aan gecommiteerde faciliteiten nog niet zijn getrokken. Deze sterke liquiditeitspositie is belangrijk in het licht van de toenemende financieringsbehoefte in de komende jaren als gevolg van het bestaande en verwachte hoge investeringsniveau.

Ratio's

De belangrijkste financieringsratio's binnen ons financieringsbeleid zijn de 'FFO/totale schuld' en 'FFO interest dekkingsratio'. Funds From Operations (FFO) is de operationele kasstroom gecorrigeerd voor het werkkapitaal. De FFO is in 2018 gestegen van 467 miljoen euro naar 491 miljoen euro.

Als gevolg van de uitgifte van groene obligaties in november 2018 is de FFO/totale schuld-ratio gedaald tot 18,7% aan het eind van 2018, vergeleken met 21,6% eind 2017.

De FFO interest dekkingsratio bedroeg 6,6x in 2018; een lichte verslechtering ten opzichte van de 6,9x in 2017. Naast deze twee ratio's hanteren we de leverage ratio (verhouding rentedragend vreemd vermogen ten opzichte van het totaal van het eigen vermogen en het rentedragend vreemd vermogen). Aan het einde van het verslagjaar bedroeg de leverage ratio van Schiphol Group 38,9% (2017: 35,2%). Zowel de FFO interest dekkingsratio als de leverage voldoen aan de interne limieten van minimaal 4.0x en tussen 30,0 en 50,0% respectievelijk.

Overige ontwikkelingen

Havengelden

Na uitvoerige consultatie van de luchtvaartmaatschappijen zijn de havengeldtarieven voor de eerste periode van drie jaar (2019-2021), die op 1 april 2019 ingaan, vastgesteld conform de voorwaarden van de nieuwe Wet luchtvaart. Als gevolg hiervan zullen de tarieven de komende drie jaar stijgen met gemiddeld 7,9% per jaar. De tariefsverhoging is het gevolg van investeringen en exploitatiekosten die nodig zijn om de huidige en verwachte groei van het aantal passagiers op te kunnen vangen. Bij de tariefsverhoging voor 2019 is ook rekening gehouden met niet-operationele factoren in verband met een wijziging van de regelgeving, inclusief de wettelijk geregelde verrekening van meer- of minderopbrengsten, en met de stijging van de WACC (samen goed voor een stijging van de tarieven met 10%).

Duurzaamheid

In maart 2018 zijn op en rond de luchthaven Schiphol 100 elektrische bussen in gebruik genomen, als onderdeel van de OV-concessie Amstelland-Meerland. Het gaat hier om de grootste vloot elektrische bussen van heel Nederland. De vloot zal verder worden uitgebreid tot circa 250 elektrische bussen in 2021.

In oktober 2018 heeft Schiphol samen met andere Nederlandse luchtvaartpartners het actieplan 'Slim en Duurzaam' aangeboden aan de minister van Infrastructuur en Waterstaat. Het betreft een meerjarenstrategie waarmee wordt beoogd de CO₂-uitstoot die wordt veroorzaakt door internationale luchtvaartactiviteiten in Nederland tegen 2030 terug te brengen tot het niveau van 2005. Deze vermindering van effectief 35% is een belangrijke mijlpaal bij het streven naar de target van 50% uitstootreductie in de luchtvaart in 2050, gesteld door de Internationale Civil Aviation Organization (ICAO).

Risicomanagement

Royal Schiphol Group wordt voortdurend blootgesteld aan risico's verbonden aan haar ondernemingsactiviteiten. Deze risico's doen zich voor op strategisch, operationeel en financieel gebied en in de naleving van wet- en regelgeving. Risicomanagement is een integraal onderdeel van onze bedrijfsvoering. De risico's verschillen daarnaast per businessactiviteit. Een beoordeling van de belangrijkste risico's in 2018 heeft geresulteerd in het volgende overzicht:

- Bereikbaarheid luchthaven (landzijde): de bereikbaarheid via de weg en het spoor staat onder druk en voldoet niet aan het vereiste kwaliteitsniveau
- Luchthavencapaciteit (luchtzijde en terminal): beperkte capaciteit om kwalitatieve doelstellingen te realiseren
- Business continuity management: verstoring van kritieke processen of functies als gevolg van een langdurig of structureel verlies van cruciale faciliteiten, nutsvoorzieningen, IT-infrastructuur of key suppliers
- Connectivity performance: de connectiviteit staat onder druk
- Wijzigingen in milieu- en bouwwetgeving: de impact van nieuwe of aangescherpte omgevingswetgeving
- Informatiebeveiliging: het niet of niet succesvol invoeren of actualiseren van technologie, processen en praktijken die zijn bedoeld om netwerken, computers, software en gegevens te beschermen tegen aanvallen, schade of toegang door onbevoegden
- Uitvoering van projecten: het niet tijdig opleveren van de voordelen van projecten binnen de beschikbare begroting en de gestelde kwaliteitsnormen
- Regulering en compliance: schending van wetgeving, interne beleidsvoorschriften of gedragscodes
- Veiligheid en beveiliging: risico van een ernstig veiligheids- of beveiligingsincident
- Personeel: onvermogen om medewerkers te werven en te behouden

Voor meer informatie over de belangrijkste risico's wordt verwezen naar het jaarverslag 2018, dat in maart 2018 wordt gepubliceerd.

Dividendvoorstel

Het voorgestelde dividend bedraagt 117 miljoen euro (2017: 150 miljoen euro). Dit komt neer op 631 euro per aandeel (2017: 807 euro per aandeel).

Outlook

Behoudens onvoorziene omstandigheden verwachten we dat het aantal passagiers in 2019 met circa 2 tot 3% zal toenemen, als gevolg van grotere vliegtuigen en een hogere bezettingsgraad per vliegtuig. Daarnaast verwachten we een substantieel lager nettoresultaat vergeleken met 2018, ervan uitgaande dat de waarde van het vastgoed in 2019 onveranderd blijft.

Het jaarverslag van Royal Schiphol Group zal naar verwachting in maart 2019 beschikbaar zijn. De (besloten) Algemene Vergadering van Aandeelhouders zal plaatsvinden op 16 april 2019.

Dit persbericht bevat mogelijk informatie die kwalificeert als voorwetenschap over Royal Schiphol Group zoals bedoeld in artikel 7(1) van de Verordening marktmisbruik (596/2014/EU).

Dit persbericht bevat delen van de jaarrekening voor 2018. Er is inmiddels toestemming verleend voor het uitbrengen van deze jaarrekening. De wettelijke publicatie van de jaarrekening heeft nog niet plaatsgevonden; dat gebeurt pas nadat ze is vastgesteld door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Overeenkomstig artikel 393 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek heeft KPMG Accountants N.V. deze jaarrekening voorzien van een goedkeurende controleverklaring.

Dit bericht zou toekomstgerichte mededelingen ('forward-looking statements') kunnen bevatten die onderhevig zijn aan risico's die samenhangen met financiële factoren, resultaten van activiteiten van Schiphol Group maar ook enkele voornemens en doelstellingen van Schiphol Group gerelateerd aan deze onderdelen. Deze forward-statements zijn onderhevig aan risico's en onzekerheden omdat ze afhankelijk zijn van gebeurtenissen en/of omstandigheden die zich in de toekomst voordoen en andere factoren waardoor de werkelijke resultaten en ontwikkelingen aanmerkelijk kunnen verschillen van de resultaten welke tot uitdrukking zijn gebracht in de forward-looking statements. Forward-looking statements en voorspellingen zijn gebaseerd op actuele gegevens en ervaringen uit het verleden, maar zijn niet noodzakelijkerwijs maatgevend voor toekomstige uitkomsten of de financiële resultaten van Royal Schiphol Group en moeten daarom niet in isolement worden gezien.

S. Theeuwes MSc RC - Manager Investor Relations

Verkorte geconsolideerde jaarrekening 2018 van Royal Schiphol Group

(in EUR 1.000)	2018	2017
Netto-omzet	1.508.988	1.457.542
Overige resultaten uit vastgoed	106.964	42.477
Overige opbrengsten	-	37.957
Overige opbrengsten en resultaten uit vastgoed	106.964	80.434
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	750.783	701.236
Personeelsbeloningen	229.041	212.528
Afschrijvingen, amortisatie en bijzondere waardeveranderingen	266.660	263.715
Overige bedrijfskosten	1.343	1.836
Totaal bedrijfslasten	1.247.827	1.179.315
Exploitatieresultaat	368.125	358.661
Financiële baten	10.303	10.686
Financiële lasten	-100.467	-96.297
Totaal financiële baten en -lasten	-90.164	-85.611
Resultaat geassocieerde deelnemingen en joint ventures	97.412	72.767
Resultaat voor belastingen	375.373	345.817
Winstbelasting	-89.999	-60.277
Resultaat	285.374	285.540
Toekomend aan:		
Minderheidsaandeelhouders	6.923	5.837
Aandeelhouders (Nettoresultaat)	278.451	279.703
Winst per aandeel (x EUR 1)	1.496	1.503

Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat over 2018

(in EUR 1.000)

	2018	2017
Resultaat	285.374	285.540
Omrekeningsverschillen	-5.928	-12.278
Waardemutaties afdekkingstransacties	14.934	1.110
Aandeel totaalresultaat geassocieerde deelnemingen na belasting	-399	-7.226
Totaalresultaat te reclassificeren naar winst en verlies na belastingen	8.607	-18.394
Actuariële resultaten en herwaarderingen	-1.938	-528
Aandeel totaalresultaat geassocieerde deelnemingen na belasting	-1.616	640
Totaalresultaat niet te reclassificeren naar winst en verlies na belastingen	-3.554	112
Totaal niet-gerealiseerde resultaten	5.053	-18.282
Totaal gerealiseerde en niet gerealiseerde resultaten	290.427	267.258
Toekomend aan:		
Minderheidsaandeelhouders	6.923	5.837
Aandeelhouders	283.504	261.421

Geconsolideerd overzicht financiële positie per 31 december 2018

(in EUR 1.000)

31 december 2018 31 december 2017

Activa

Immateriële activa	101.376	88.091
Activa ten behoeve van operationele activiteiten	2.855.652	2.864.347
Activa in aanbouw of ontwikkeling	700.043	418.130
Vastgoedbeleggingen	1.642.285	1.503.744
Latente belastingvorderingen	95.989	144.813
Geassocieerde deelnemingen en joint ventures	957.395	921.317
Vorderingen op geassocieerde deelnemingen	50.678	53.436
Langlopende vorderingen	89.427	46.420
Vaste activa	6.492.845	6.040.298
Handels- en overige vorderingen	460.573	426.678
Winstbelasting	13.983	17.646
Liquide middelen	386.556	170.370
Vlottende activa	861.112	614.694
Totaal activa	7.353.957	6.654.992

(in EUR 1.000)

31 december 2018 31 december 2017

Passiva

Geplaatst kapitaal	84.511	84.511
Agio reserve	362.811	362.811
Ingehouden winst	3.697.968	3.570.069
Overige reserves	-76.606	-81.179
Kapitaal en reserves toekomend aan aandeelhouders	4.068.684	3.936.212
Minderheidsaandeelhouders	48.673	41.972
Totaal eigen vermogen	4.117.357	3.978.184
Langlopende verplichtingen		
Leningen	2.366.235	2.074.627
Personeelsbeloningen	50.465	42.137
Overige voorzieningen	55.900	36.912
Latente belastingverplichtingen	14.977	16.651
Overige langlopende verplichtingen	92.683	133.407
Langlopende verplichtingen	2.580.260	2.303.734
Leningen	200.655	35.220
Winstbelasting	155	780
Handels- en overige schulden	455.530	337.074
Kortlopende verplichtingen	656.340	373.074
Totaal verplichtingen	3.236.600	2.676.808
Totaal passiva	7.353.957	6.654.992

Verkort mutatieoverzicht van het geconsolideerde eigen vermogen
(in EUR 1.000)
Toekomend aan de aandeelhouders

						Minderheids	
	Geplaatst	Agio	Ingehouden	Overige	aandeel		
	kapitaal	reserve	winst	reserves	houders	Totaal	
Stand per 1 januari 2017	84.511	362.811	3.438.838	-62.930	36.357	3.859.587	
Resultaat	-	-	279.703	-	5.837	285.540	
Overige niet-gerealiseerde resultaten	-	-	-	-18.282	-	-18.282	
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	-	-	279.703	-18.282	5.837	267.258	
Uitbetaling van dividend	-	-	-148.439	-	-222	-148.661	
Overige	-	-	-33	33	-	-	
Stand per 31 december 2017	84.511	362.811	3.570.069	-81.179	41.972	3.978.184	
Aanpassing IFRS 9	-	-	-296	-	-	-296	
Stand per 1 januari 2018	84.511	362.811	3.569.773	-81.179	41.972	3.977.888	
Resultaat	-	-	278.451	-	6.923	285.374	
Overige niet-gerealiseerde resultaten	-	-	-	5.053	-	5.053	
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	-	-	278.451	5.053	6.923	290.427	
Uitbetaling van dividend	-	-	-150.256	-	-222	-150.478	
Overige	-	-	-	-480	-	-480	
Stand per 31 december 2018	84.511	362.811	3.697.968	-76.606	48.673	4.117.357	
				dividend over 2017, betaald in 2018		dividend over 2016, betaald in 2017	
Dividend toekomend aan aandeelhouders (x EUR 1)				150.256.000		148.439.000	
Aantal uitstaande aandelen rechthebbende op dividend				186.147		186.147	
Dividend per aandeel (x EUR 1)				807		797	

Tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 17 april 2018 is het dividend vastgesteld en op 7 mei 2018 is een bruto dividend uitgekeerd van in totaal 150,3 miljoen euro ofwel 807 euro per aandeel.

Verkort geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2018

(in EUR 1.000)

	2018	2017
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	573.676	555.150
Betaalde winstbelasting, interest en ontvangen dividend	<u>-47.390</u>	<u>-98.038</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten	526.286	457.112
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	<u>-620.264</u>	<u>-481.962</u>
Vrije kasstroom	-93.978	-24.850
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	<u>311.149</u>	<u>-55.333</u>
Nettokasstroom	217.171	-80.183
Stand liquide middelen bij aanvang boekjaar	170.370	250.767
Nettokasstroom	217.171	-80.183
Koers- en omrekeningsverschillen	<u>-985</u>	<u>-214</u>
Stand liquide middelen	386.556	170.370